

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich
RPO-589886-IV/08/BB

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 0 22 551 77 00
Fax 0 22 827 64 53

Warszawa, 31/10/2008r.

Pan
dr hab. Zbigniew Ćwiąkalski
Minister Sprawiedliwości
WARSZAWA

Szanowny Panie Ministrze

Na tle jednej ze skarg, która wpłynęła do Rzecznika Praw Obywatelskich, ujawnił się problem odpowiednich gwarancji proceduralnych - zapewnianych nie tylko stronom postępowania, ale i osobom trzecim, których prawa mogą zostać naruszone podczas egzekucji sądowej.

Otóż nie ulega wątpliwości, że skargę na czynności komornika może wnieść nie tylko strona postępowania egzekucyjnego, ale też każda osoba, której prawa zostały przez czynności lub zaniechanie komornika naruszone bądź zagrożone. Stanowisko takie, zaakceptowane w doktrynie na tle poprzedniej regulacji art. 767 kodeksu postępowania cywilnego (E. Wengerek, *Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne*, Warszawa 1998 r., s. 101), znalazło swój normatywny wyraz w art. 767 § 2 kodeksu postępowania cywilnego, w brzmieniu nadanym mu przez ustawę nowelizującą z dnia 2 lipca 2004 r. (Dz. U. nr 172, poz. 1804). Przykładowo, skargę na czynności komornika może więc złożyć osoba trzecia, która nie zgodziła się na zajęcie ruchomości, pozostających w jej władaniu (art. 845 § 2 kpc), czy też wspólnik spółki prawa cywilnego, w przypadku prowadzenia egzekucji ze wspólnego majątku wspólników bez wymaganej klauzuli (art. 778 kpc).

Jednocześnie art. 767 § 3 kpc nakłada na osobę wnoszącą skargę określone rygory formalne: przede wszystkim, skarga na czynności komornika powinna czynić zadość wymaganiom pisma procesowego, określonym przez art. 126 kpc. Osoba wnosząca skargę powinna więc oznaczyć strony postępowania egzekucyjnego oraz ich pełnomocników oraz -

wedle interpretacji niektórych sądów - podać adresy tych podmiotów (skarga jest pierwszą czynnością dokonywaną w postępowaniu przez osobę trzecią- zob. art. 126 § 2 kpc).

We wnioskach kierowanych do Rzecznika Praw Obywatelskich skarżący wskazują że nie są w stanie spełnić tych wymogów, gdyż informacje wymagane przez art. 126 kpc pozostają niedostępne osobom postronnym. Nie mogą one np. przeglądać akt postępowania egzekucyjnego - sytuacje, w których akta są dostępne osobom innym niż strony postępowania, należą do wyjątków (np. gdy osoby te są zainteresowane licytacją nieruchomości - art. 953 § 1 5 kpc). Jednocześnie komornik odmawia udzielenia im jakichkolwiek informacji, powołując się na tajemnicę zawodową (art. 20 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji - Dz. U. z 2006 r., nr 167, poz. 1191 ze zmian.). W efekcie, skarga na czynności komornika, w której nie podano wszystkich niezbędnych danych, nie uzupełniona w terminie tygodniowym, podlega odrzuceniu (art. 767³ kpc).

W tym kontekście należy zauważyć, że istotnie, relacja pomiędzy przepisami kodeksu postępowania cywilnego, ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, które ograniczają jawność postępowania, oraz przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r., nr 101, poz. 926 ze zmian.) nie jest oczywista: dotyczy to zwłaszcza art. 23 ust. 1 pkt 2 bądź 5 tej ustawy (w zw. z art. 7 pkt 2 ustawy), które pozwalają administratorowi na udostępnienie danych m. in. w sytuacji, gdy jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa, bądź jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą.

W opinii Rzecznika Praw Obywatelskich, celowe byłoby więc uzupełnienie uprawnienia do zaskarżenia czynności komornika, przewidzianego przez art. 767 § 2 kpc, o taką regulację, która nakładałaby na komornika obowiązek przekazania skarżącemu wszelkich informacji, niezbędnych do sporządzenia skargi zgodnej z wymogami przewidzianymi przez art. 767 § 3 kpc.

Na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r., nr 14, poz. 147 ze zmian.), uprzejmie proszę więc Pana Ministra o zajęcie stanowiska w przedstawionej kwestii, istotnej ze względu na wymogi właściwej ochrony prawnej osób dotkniętych skutkami egzekucji sądowej.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich